

Met behulp van gedetailleerde satellietbeelden
vond de Amerikaanse archeoloog Sarah Parcak het
op een na grootste monument van Petra

Parcak
zaterdag 2 juli 2016

Onder de grond van Petra

In de Jordaanse ruïnestad Petra is net een groot complex ontdekt – terwijl er dagelijks honderden mensen langsliepen, en Petra een van de best bestudeerde archeologische plekken ter wereld is.

Joost Vermeulen
AMSTERDAM

De enorme structuur die nu gevonden is in Petra, lijkt op geen van de andere gebouwen. Het bestaat uit een platform van 56 bij 49 meter, met daarop een kleiner platform, dat oorspronkelijk was betegeld. Aan de oostzijde stond een zuilengalerij, bovenaan een trap. Op het platform stond een klein gebouw van 8,5 bij 8,5 meter, met de ingang richting de trap. Het had waarschijnlijk een publieke, ceremoniële functie en is het op een na grootste monument van Petra.

Ruimtevaarttechniek

Dit bouwwerk, dat nog geen 800 meter van de meeste andere gebouwen van Petra ligt, werd ontdekt door de Amerikaanse archeoloog Sarah Parcak. Zij is gespecialiseerd in de bestudering van satellietbeelden. Met behulp van uit de ruimtevaart afkomstige technieken kan zij op deze foto's ondergrondse structuren ontdekken.

“Dat levert betere resultaten op dan traditionele luchtfotografie,” zei haar collega-archeoloog Richard Tuttle in *The Guardian*. “Op luchtfoto's van dit gebied was hier niets te zien. Het gebouw lag te diep verborgen.”

Parcak: “Met deze satellietbeelden is anderhalve meter zand geen belemmering. Bij eerdere onderzoeken hebben we objecten ontdekt die onder vier meter klei lagen.”

Het is niet voor het eerst dat Parcak met hulp van satellietbeelden verborgen gebouwen ontdekt. In 2011 vond ze in de Egyptische woestijn tientallen monumenten, waaronder een piramide. Vorig jaar leverde zij op die manier ook het bewijs voor de grootschalige plunderingen van Syrische oudheden. Voor de toepassing van nieuwe technieken kreeg zij eind vorig jaar de prestigieuze TED prize uitgereikt. Het hieraan verbonden prij-

zengeld van ruim een miljoen dollar gebruikt zij voor nieuw onderzoek, onder andere dus in Jordanië, met het nu al zeer verrassende resultaat.

Itjtawy

Een tweede project waaraan zij werkt, is in Egypte. Daar heeft zij naar eigen zeggen onder een laag klei van vele meters dikte Itjtawy, de hoofdstad van het Egyptische Middenrijk, herontdekt. Haar publicatie daarover verschijnt binnenkort.

De afgelopen tijd hebben allerlei, vooral uit de ruimtevaart afkomstige, nieuwe technologieën voor opzienbarende archeologische ontdekkingen gezorgd. Zo onthulde de Engelse

→ Archeoloog Richard Tuttle bestudeert de drempel van het vroegere kleine gebouw op een platform in Petra. Rechts: alleen op satellietbeelden was de vorm van de enorme structuur te ontwaren. FOTO'SAP

archeoloog Damian Evans onlangs dat zijn team met behulp van laserstralen sporen had ontdekt van verschillende steden onder de jungle nabij het twaalfde-eeuwse tempelcomplex Angkor Wat in Cambodja. Ook in Ecuador en Peru waren er ontdekkingen: archeologen konden met behulp van drones vanuit de lucht dwars door het bladerdek de contouren van gebouwen onderscheiden.

